

statu debitoris emptor non potuisse inveniri, quo causa dominium pignoris, non à Jūdice, sed à Principe imputabatur, d. l. ult. C. s. in causam judic. Et ratio erat, quia aliud pro alio invito creditori persolvendum non erat, l. 2. §. Mutui datio, ff. de s. cert. periat. Auguft. Barbosa axioma te 210. n. 8. & quia per hanc pignorum additionem creditori in effectu cogitare emere, contra regulam l. neque emere 16. C. de iure liber. Nam talis additione, & datio in solutum censetur emptio, l. si predium 4. C. de evulsion. Posse vero fuit ab Imperatoribus rescriptum (ut dicitur in d. §. Si pignora) ut pignora à Jūdice addicentur creditori. Fuit autem rescriptum necessarium, quia predictae regulae juris contrarium dictabant. Itaque si emptor pignorum per fraudem creditoris non inventiretur, tunc dominium à Principe imputabatur, dict. l. ult. C. s. in causam judic. Illud autem, quod olim data fraude imputabatur à Principe, hodie sine ulla debitoris fraude sit à Jūdice ex rescripto Imperatorum. Quemadmodum in dominio imputato creditori, ut pignora adiutorum creditori jure suo, d. l. ult. in dict. vers. Sed siquidem, Cod. de jur. dom. imper. ita etiam privari non debet ex additione, seu datione in solutum facta per Jūdicem, subrogata in locum imputationis dominii, quamvis simpliciter fiat. Accedit, quod in dubio censeretur, talem fuisse voluntatem Jūdicii, qualis lex iubet, & qualis esse debet, ne injuriam inferat, & Jūdix petens deterius reddat, alioquin esset in potestate Jūdicii pignora simpliciter adjudicando, fraudare creditoris, & locupletare debitorem cum aliena jactura, contra regulam l. nam hoc natura 14. ff. de condit. indeb. & notata ab Auguft. Barbosa axiom. 139. Neque est verisimile id, quod contra regulas juris fuit introductum contra creditorem, voluisse legumlatores durius nova iniquitate redire, quin statuerent, ut pro magna quantitate debita pignora modica estimationis illi addicentur, & per petitione residue quantitatibus mangeretur exclusus. Praesertim cum probatissimum sit, Justinianum in d. l. ult. C. de iure domin. imper. ad similitudinem additionis facienda per Jūdicem, de qua in dict. §. Si pignora, constituisse, ut dominium pignoris imputaretur à Principe usque ad concurrentem quantitatem debiti. Quemadmodum igitur in additione facienda per Principe, neque creditor, neque debitor jure suo fraudabantur, in additione facienda per Jūdicem fraudari non debet.

17 Secundus casus est, cum creditor vult pignora in causas executionis capta in creditum possidere, & illis esse contentus, & debitor id non contradicat, quia foris plus erat in debito, quam in pignore. Et tunc non est facienda aliqua estimatio pignorum, sed dari debent creditori in solutum pro universa quantitate debita, & ipse creditor excluditur a petenda reliqua quantitate, quamvis plus sit in debito, quam in pignore, quia transfigisse intelligitur, & consentienti nulla sit injury, neque fraus, l. in diem 9. in fin. principi, ff. de aqua pluv. arcend. l. nemovi- detur 188. ff. de reg. cap. scienti 27. de reg. jar. in 6. & de hoc casu agit J. C. in dict. §. Si pignora in 2. part. vers. Nam si creditor, ideo adjecti, quia velut pacto transfigisse videatur de credito, qui contentus fuit pignora possidere, ne posse eum in quantum certam pignora tenere, & superfluum petere. Et sic notari debet discernere inter duos istos casus, in primo enim non requiritur creditoris voluntas, quo invito adjudicatio haberet etiam locum, ut notari Barr. in d. §. Si pignora num. 3. & ego dixi supra hac eadem disputatione num. 13. in secundo vero casu creditoris voluntas desiderabatur, ibi: Nam si creditor maluerit, cum pri- vandus sit iure petendi superfluum.

18 Tertiā tandem viam potest eligere creditor, si milit, ut animadvertis predicta glossa, in d. §. Si pign. verb. Addicantur, & post illam, ibid. DD. Bald. in l. ordo 3. num. 1. Cod. de execut. rei judic. Colerus de process. execut. part. 3. cap. 9. num. 77. ut videlicet iure pignoris possideat bona debitoris capta in causam judicati absque eo, quod procedatur ad eorum venditionem. Nam judicari servandis causa potest mitti in possessionem bonorum debitoris, d. l. ordo 3. Cod. de exec. rei jud. l. 2. & 3. Cod. qui potior, in pignor. habent. exemplo creditorum, qui causa custodiæ decretu Prætoris miruntur in possessionem bonorum, juxta titul. ff. quib. ex caus. in poss. ear. & ff. & Cod. ut in possess. legat. Hoc enim remedio electi, quod in Castella utilissimum est, resultat, ut debitor radio solvare possessionis effectus tamē solvat, ut possit suam possessionem recuperare, ut dicitur in leg. is cui 5. in princ. ff. ut in possess. legar. & significatur in dict. leg. ordo.

Hoc autem tertium remedium, ut creditor bona debitoris capta pro executione sententiae loco pignoris retineat, seu possideat, & ad venditionem non procedat, non est ipsi utile, & securum, cum fructus ex pignore percepti debeant in sortem principaliter computari, illamque extenuent, l. 1. & 2. C. de pign. art. notant Doctores in cap. conquestus 8. per textum, ibi, & in cap. salubriter 16. de usuris, Afinius tract. de execution. §. 7. cap. 61. ex n. 1. Rebuff. tom. 1. in Constit. Regias tract. de litteris obligator. arr. 12. gloss. unic. n. 12. Negusantius de pignor. 5. part. memb. 1. ex n. 1. atque ita creditor debitum sibi paulatim, & per partes recuperet, qui non poterat compelli solutionem debiti minutum, & per partes recipere, l. tutor 41. §. Lucius, ff. de usur. l. fistulas 76. §. Qui fundum, ff. de contrah. empt. l. Julianus 13. §. Offerri, ff. de abb. empt. l. qui pignori 19. ff. de pignor. l. plane 3. ff. famili. erciscund. l. obsequiacione 9. C. de solut. Notant Negusantius de pignor. 5. par. principio membr. 3. 2. part. num. 17. & 18. Thusc. litt. C. concl. 1056. Caballinus millesolog. 264. Surdus dec. 186. n. 2. Covaruyias lib. 3. var. cap. 18. n. 4. Fachineus controvers. lib. 10. cap. 59. Thefaur. quaff. forens. lib. 1. queff. 19. ex n. 1. & lib. 2. quaff. 67. n. 11. Scobar de ratiocinis 2. tom. computatuum cap. 14. n. 15. Doctores in l. quidam existimaverunt 21. ubi Jaf. num. 4. circa medium. Aret. num. 7. ff. si cert. petat. Atque ideo hanc viam non esse utilem creditori, & tutam, neque per eam ei bene consultum, notavit in d. §. Si pignora, Cumanus num. 1. Alexand. n. 6. & 7. Molin. de primog. lib. 4. cap. 5. num. 6. 7. & 8.

In uno quidem casu hoc remedium effet utile, & comodum creditori, videlicet si executione sententia fieret in rebus suppositis majoratu, aut fideicommisso adversus harum possessorum, quo casu cum bona non possint vendi, aut alienari, creditor poterit postulari se mitti in possessionem bonorum debitoris, debiti servandi causa, & predicta bona capi pro executione sententiae, interim dum vivit possessor ejusdem majoratus, aut fideicommissi, leg. Petri 69. §. Predium, ff. de legat. 2. Posset quidem intentari, valere in ejusmodi rebus temporalem hanc pignoris constitutionem, quoniam in generali prohibitione de non alienando non continetur alienatio necessaria, l. alienationes 13. ff. famili. ercise. 1. in fin. ff. de fundo dotal. cum multis cumulatis a Melchior. Pelaes de majorat. 4. part. quaff. 1. limit. 5. ex n. 1. Verum quoniam Molina de primogen. lib. 1. cap. 20. n. 15. contendit, in prohibitione de non alienando adiecta in majoratibus Hispania, quoniamlibet alienationem etiam necessariam continere, ac per consequens non posse in rebus majoratus constitutus pignus judiciale, cum quaevis pignoris constitutio sub nomine alienationis comprehendatur, l. sancimus 7. C. de reb. alien. non alien. ut idem Molina animadvertis lib. 4. de primog. cap. 5. num. 2. quod videtur verisimilius securius est dicere, sine constitutione pignoris decreto judiciali posse dari creditori possessionem, seu returnatum bonorum majoratus, seu fideicommissi, quemadmodum & feudi quoque, ut de illorum fructibus sibi satisfaciat durante vita debitoris possessoris eorumdem, eodem prorsus modo, quo ipse idem debitor, & possessor fideicommissi, feudi, aut majoratus, possit fructus eorum vendere, locare, aut donare ad suam vitam, ut docuit Barol. per textum ibi in l. codicilli 91. §. Institutum 4. ff. de legat. 2. Jafon in l. filii familias 117. §. Divo in 2. letturan. 83. cum seqq. ff. de legat. 1. Tiraquelus latè de retrallegaz. §. 1. gloss. 7. ex n. 47. Jacobinus de Sancto Georgio in tract. feudali, verb. Ita etiam quod ipse vassalli ex n. 15. Baldus in Authent. & qui iurat n. 21. Cod. de bonis author. jud. possid. Chaffanæus in consuetud. Burgund. rubr. 3. 8. verb. In alienation. n. 40. Afflict. in Constit. Si quis possit item ex n. 10. propriè num. 12. cum sequentibus rubr. 27. lib. 1. Jo. Lopus in repet. cap. per vestras, §. 38. ex n. 4. de donat. inter. Pinellus in l. 1. 3. par. n. 70. C. de bonis mater. Molina de primogen. lib. 1. cap. 29. n. 12. & cap. 21. n. 25. versic. In tertia, & ultima specie, & lib. 4. cap. 11. n. 11. 12. & 13. Parlador. lib. 2. rerum quotid. cap. fin. 5. part. §. 3. num. 31. Rodriguez de execut. cap. 5. ex n. 71. Petrus de fideicommiss. quaff. 8. n. 104. Peregrin. de fideicommiss. art. 40. n. 117. Fufat. de substitutionib. quaff. 525. n. 17. & quaff. 527. num. 5. Gayl. observat. lib. 1. obseru. 117. ex num. 5. Minyngerius observat. centur. 4. observat. 86. num. 2. & 3. Hartmannus Pistor. lib. 1. quaff. 15. ex n. 1. Rosenthal. de fidei. cap. 9. conclus. 20. num. 5. & ibi additione copiosa, & concl. 15. num. 7. Scraderus de fidei. part. 8. cap. 1. num. 11. & 12. & num. 25. vers. Secundo licet fenum,

dum, Barbosa in l. usufructu 58. n. 14. circa finem, ff. solut. matrim. novissime Anton. Monach. de recta feudor. interpretat. cap. 64. ex n. 6. Joann. Anton. Trigona singul. 50. n. 4. D. Joan. Solorez Pereira de Jur. Indian. tom. 2. lib. 2. cap. 14. ex num. 19. qui iuxta consuetudinem suam plurimos allegat, & Larrea decis. 10. num. 3. tom. 1.

21 Iritis adde memoratum dignam aliam quartram viam, qua judices uti solent ad exequendas suas sententias, ut reis contumacibus non obedientibus decretis ab ipsis latit, audientiam denegent, donec pareant mandatis, de qua nos egimus supra tit. 1. disp. 2. quaff. 1. num. 42.

22 Quantumvis vero pertinet ad executionem instrumentorum de iure communii, nihil est quod adnotemus, cum instrumenta de iure communii executionem paratam non habeant, l. minor. annis viiginti quinque 41. in princ. ff. de minor. l. 4. §. Si ex conventione, ff. de re judic. l. 2. C. de execute. rei jud. Notantur in d. l. minor. Barr. & Bald. Ang. in l. ait Prætor. 5. §. Si judex n. 3. ff. de re judic. Alexand. in l. si cum datur 23. §. Ex autem tempore num. 6. ff. solut. matrim. Jaf. in l. edito 3. n. 6. C. de edito Divo Adrian tollend. Hippolyt. de Marfil. singul. 356. Boet. dec. 295. ex n. 5. Rodet. Suat. in l. post rem judicatam, ff. de re jud. in declaratione l. Regni in princ. n. 6. Didac. de Segura in repet. l. ff. ex legati causa n. 59. ff. de verb. oblig. & ibidem Didacus Perez in longa additio. Bernard. Diaz l. reg. 344. Parlador. rer. quotid. lib. 2. d. cap. fin. 1. par. §. 11. n. 1. Ant. Gomez in l. 64. Tauri n. 2. idem Didacus Perez in l. 4. tit. 8. lib. 3. Ordinam. gloss. 1. versic. Sciencia tamen est, coluna mibi 1067. Scaccia de judic. easiarum civil. & crimin. lib. 1. cap. 62. n. 1. Menoch. de arbitr. lib. 2. casu 17. ex n. 1. & de adipiscenda possess. remed. 4. n. 24. Rebuff. ad Constitut. Regi tom. 1. tract. de litteris obligatoriis in initio num. 12. & 19. & art. 6. gloss. 3. ex n. 1. Olanus in concordia antonomiarum litter. 1. num. 31. Nicolaus de Genua de privata scriptura lib. 3. sub titulo de litteris cambii quaff. 6. n. 12. Colerus de processib. execut. par. 3. cap. 2. n. 1. & 2. Cancer. var. resol. part. 2. cap. 3. n. 1. Barbosa in l. sicut 3. n. 16. 2. C. de prefcrip. 30. vel 40. annos. Cotta in memorabilibus, verb. Instrumen publica, Grassi de exceptionib. in preludio ex num. 1. Afinius tract. de executionib. §. 1. cap. 2. Id tamem quamvis regulariter verum sit, hujus conclusionis, & reguli sex limitationes tradididerunt Alex. Jaf. & Boerius ubi sup. & Didacus de Segura in repet. leg. si ex legati causa ex num. 60. ff. de verb. oblig. Scaccia ubi supra ex num. 2. & Grassi ubi sup. ex n. 2. dicam aliquid infra disp. 6. n. 2. In quatuor casibus executio virtute instrumentorum sciencia est eodem prorsus ordine, & modo, quo fit executio virtute sententiae transactæ in rem judicatum, expedito virtute illorum mandato de exequendo, seu litteris executorialibus, captisque pignoribus, & venditis, aut leta alia via, ut fit in executione sententiarum.

23 Dubitant tamen Doctores, an in iudicio executivo sit necessariò requisita citatio debitoris condemnati, aut obligati ad solvendum: an verò possit procedi contra ipsum non citatum, nec vocatum ad executionem. In qua difficultate Barolus in d. l. à Divo Pio, §. in venditione n. 2. distinguat, an sit facta condemnatio in quantitate, vel genere, & tunc (ait) citandum est reus; an verò condemnatio facta sit in specie, & hoc casu duobus modis possit fieri executio. Primum si species ipsa contenta in condemnatione non repertitur, quapropter facienda est executio in alia re; & tunc etiam citandum est reus ad executionem. Secundum si extat, & repertur res ipsa specifica in condemnatione expressa, & executio in ipsam facienda est; & tunc citatio non requiritur. Quam distinctionem sequitur dicens communem Decius in cap. ex ratione num. 70. de appell. Menelius in l. 1. num. 14. & 15. cum seqq. C. de jur. & fact. ignor. qui constituit regulam negativam, verum subiungit quinque eius limitaciones, Joseph Ludovicus decis. Perusin. 6. num. 1. Gratianus decis. forens. tom. 2. cap. 375. ex num. 1. ubi quamvis in captione pignorum, & subhalastatione dicat non requiri citationem, quia nullum praedictum fit debitori, cum possit illud reparari in ultimo actu, seu decreto interposito à judice pro alienatione, seu adjudicatione pignorum captorum pro executione, tempore interponendi hujus decreti, ait, necessario esse citandum debitorum, quia agitur de magno prajudicio, videlicet translatione dominii. Consonat Afflict. dec. 358. n. 3. & 4. Atque ita certissimum est, in omnibus Provinciis ante perfectam, & finitam executionem uno, aut alio tempore citandum esse reum in iudicio executivo. Hæc quod attinet ad jus commune.

De jure autem Neapolitano, & stylo S. R. Consilii 25 executio sententiae habent paratam executionem fit eodem modo, & ordine quo fit executio sententiae de iure communii. Illud tamen omnino servatur, ut prolata sententia, & in judicatum transacta, sive in actione reali, sive personali, universum expeditum mandatum de parendo reo intimandum, quo injungitur eidem condemnato, ut intra brevem terminum judicii arbitriatum sententia paretur sub comminatione executionis, ut notavi supra n. 4. d'qua praxis, & ufo testatur Afflictis in d. Consil. dilationis n. 27. lib. 2. rubr. 17. & Carav. ad Ritum 128. obstante illo Ritu, qui videatur contrarium statuere, sed confutudo illum modificavit, & ad Ritum 262. num. 11. Meminit Muscatell. in prax. lib. 2. part. 1. glossa demandatur num. 16. 32. & 33. tametsi distinguat obstantiam S. C. in suis sententiis, ab observantia aliorum Tribunalium inferiorum judicium, redditu ratione discriminis. Juxta cujus animadversionem explicandus est, & accipiendo Maranta in praxi 6. part. titul. de executione num. 19. in fin. qui videatur loqui de stylo Tribunalis Venetini. Hæc autem praxis videatur orta ex text. in l. defens. dente

56 dente 21. ff. de authorit. iur. ubi post prolatam sententiam, que fecerat transiit in rem judicata, procurator Cx-satis, non ex abrupto petuit executionem, sed dixit, faciat judicata, & ibi notat Bart. num. 1. Cumanus num. 1. Alexand. in d. leg. à Divo Pio, §. in venditione num. 31. ff. de re iudic. plura tradit Marianus Socinus in Rubrica de dilationibus art. 7. est n. 22. Ubi vero reus condemnatus intimato mandato de parendo intra terminum in illo statutum sententia non pareret, expediunt littera executoriales, quarum virrute, si sententia lata sit in actione reali, res restitui justa manu militari austerrat à reo, & traditur actori. Si vero sententia lata sit in actione personali, capiuntur pignora, & subhaftantur in termino iudicis arbitrio, preter illos casus, in quibus à jure statutur terminus subhaftationis, de quibus dixi supra num. 10. Quod si neque tunc solvat, expeditur mandatum ad resolvendum pignora capta intra alium brevem terminum monito reo, quod si intra illum terminum pignora non reluat, dabitur licentia de vendendo, quod mandatum intimatur etiam debitori, quo termino elapo datu licentia de vendendo, & vendetur ei, qui meliorem oblationem obtulerit. Quod si videatur pretium oblatum multò inferius valore pignorum, pro majori justificatione executionis, & ut debitor concedatur major dilatio ad solvendum, solet interrogari iudex, ut bona per Tabularium, qui est unus ex publicis estimatoribus aportentur, in quo actu post citari reus, cui item solet intimari, ut proceret intra aliud breven terminum iudicem arbitrarium, meliore oblationem, & illa non facta pignora addicuntur emptori, aut simpli citer pro pretio oblatu, aut cum pacto de retrovendendo intra unum, duos, vel tres annos, aut plures ad arbitrium iudicis, habite respectu ad modicatem pretii. Aut si creditor malit, facto per estimatores appretio bonorum debitoris, coitato adjudicantur ipsi juxta quantitatem sui crediti, & sic peragitur executio, tradit Afflct. d. dec. 358. Galter. in pratt. iurif. 3. part. priue. rubr. 5. ex num. 1.

Si vero peratur executio virtute instrumenti publici, & guarentigii, & virtute pati, prius sit preceptum reo, ut intra breve tempus solvat, cum comminatione executionis loco mandati de parendo. Quam proxim observandam sentit Colerus de process. execut. 3. part. cap. 7. n. 1. Et hoc preceptum solet de aquitate repeti semel, aut iterum arbitrio iudicis. Quod si reus compareat allegans exceptions legitimas adversus executionem, auditur, & resolvitur preceptum in simplicem citationem, quemadmodum resolvitur preceptum de solvendo in causis ordinatis, juxta text. in l. nec quidquam 9. §. Ubi decretum, ff. de officio. Procons. & legar. ubi Doctores 1. 22. tit. 22. part. 3. & ibi Gregor. Maranta in prax. titul. de sententia num. 27. Afflct. dec. 167. n. 4. & ibi U. filius ex num. 5. Gayll. obser. lib. 1. obser. 13. & obser. 19. Joannes Garcia de nobilit. gloss. 1. t. 1. n. 6. Parlador. lib. 2. rer. quotid. cap. fin. 1. part. 2. n. 2. Maurus Burgius de modo procedendi ex abrupto cent. 1. quaf. 5. ex n. 19. Colerus de processibus execut. 1. part. cap. 2. n. 271. & 272. Si vero reus neque compareat, neque solvit obediendo, expediuntur littera executoriales, & executio sit eadem forma, qua virtute executorialium expeditarum pro sententia in iudicatum transfacta. Si autem intentetur via liquidationis ex instrumento publico, & guarentigio, executio facienda est eo ordine, & solemitate, quam statut Ritus 166, cum seqq. ut ad eos notant Caravita, Troystus, & Scaglious, item pragmatica de instrumentorum liquidatione, praecepit pragm. 8. cod. titul. in novissima compilatione, & ibi tractat Rovit. in Rubrica, ex n. 4. & ibi allegat omnes Regnicolas, & ego tetigi supr. tit. 2. disp. 8. num. 28.

De jure Castellæ si petatur executio sententia transfacta in rem judicatam, lata in actione reali, dixi supra num. 3. & 4. quomodo sit facienda. In eo Regno non expeditur mandatum de parendo ante executionem sententiae, sed ejus virtute expedientur littera executoriales, & earum vi nulla precedente citatione rei sit executio ablata manu militari, si oporteat, possessione à reo, & tradita actori victori. Condemnatio vero quantitatis, & instrumentum publicam, & guarentigium continens obligacionem certa quantitatibus, eodem prorsus modo, & forma executioni mancantur, ut adnotavit Roder. Suan, in l. post rem in declaratione legis Regni limitat. 12. n. 2. cum sequentib. Paz in prax. 1. tom. 4. par. cap. 1. n. 3. Forma autem prescribitur à l. 19. tit. 21. lib. 4. recop. de qua late tractant Azeved, ibi, Joannes Gurtinez lib. 1. pract. ex quib. 131. ad. 34. Parl. lib. 2. rer. quotid. cap. fin. 5. par. per tot. Rodriguez, de

execut. cap. 5. & nostri practici, Paz in praxi 1. tom. 4. par. ex cap. 2. Hævia Volano in Curia Philippica 2. part. ex §. 14. Villadiego instrut. politica cap. 2. ex n. 66. Monterroso in sua pratt. tract. 3. Quo etiam modo sine ulla debitoris citatione in Regno Neapolitano executioni mandantur obligaciones penes acta, juxta Ritum 128. & ibi notata à Caravita ex num. 1. & ea qua dixi titul. 8. precedentis disput. 8. num. 38. Cum enim iudex vider sententiam, aut instrumentum executione dignum, expedire debet litteras executoriales, seu mandatum de execundo, absque citatione rei, adversus quem facienda est executio: contine re autem debet prædictum mandatum, quod fiat executio in bonis mobilibus, & eorum defectu in stabilibus cum cautione fidejussionis de idoneitate bonorum ad satisfaciendum creditori, & eorum securitate, videlicet, quod non evincentur, si fuerint vendita. Vocatur in d. leg. 19. Fianza de saneamiento, que hec omnia comprehendit, ut notat Parlador. dict. cap. fin. 5. part. §. 5. & Baeca de inope debitor cap. 1. num. 27. Defectu autem hujus fidejussionis reus est carcerandus, dummodo secundum leges Castellæ possit pro debito carcerari. Sunt enim multi, qui pro debitis carcerari non possunt, ut mulier honesta, l. 10. tit. 3. lib. 5. recop. que erat T. anni 62. & ad eam notant Scribentes, Plaza in epitome delitorum cap. 34. ex num. 11. Menefius in leg. transfigere num. 92. & 93. Cod. de translat. Dueñas littera F. regul. 312. Indo neque in honesta, si nuptia sit, ut istius animadverterentur. Notat Gizarrellus decif. 56. ex num. 13. & 14. Item nobilis, quem Hispani, Hidalgo vocamus, l. 4. tit. 2. lib. 6. recop. Anton. Gomeztz 2. var. cap. 11. n. 54. Covarr. lib. 2. var. cap. 1. num. 4. hos, & alios latè referit Parlador. d. cap. fin. 5. part. §. 6. ex n. 9. Paz in praxi 1. tom. 4. par. d. cap. 2. ex n. 33. Hævia Volano in Curia Philippica 2. part. §. 17. ex num. 1. Villadiego in instr. politica cap. 2. ex num. 66. Colerus de processibus. execut. part. 1. cap. 6. ex n. 146. & par. 2. cap. 3. num. 157. novissime Ubertus tract. de citationib. cap. 7. ex num. 178. Covarr. ubi supr. ex num. 2. Dummodo debitum non descendat ex delicto, nam pro debito ex delicto omnes illi possunt carcerari, l. 75. T. anni, que est l. 6. tit. 2. lib. 6. recopil. Virtute hujus mandati hac forma jubetur, & acerbi fieri executio, ut prius capiantur mobilia, & horum defectu stabili. Et nota de jure Castellæ hunc ordinem requiri pro forma, nam ita expresse statuitur in d. l. 19. in princ. Porque por no esfor declarado por leyes de estos Reinos la forma que se ha de tener en las ejecuciones, & car. Et instr. Y por esa forma se baga la ejecucion, & animadverterit Azeved. ibi in princ. num. 1. cum seqq. confirmans ex eo, quod cum lex, vel statutum introducit aliquid de novo cuicunq; modificationibus, quicquid ibi exprimitur, videtur datum pro forma. Quam doctrinam tradit Anchaz. cons. 241. ex tenore privilegii num. 6. in fin. approbat Dadius cons. 612. n. 2. & Tellus Ferrand. in leg. Taur. 2. par. num. 16. Quare ejus ordinis omissione vitia est actu executionis, l. cum ii 8. §. Si prætor, ff. de translat. l. 1. §. Si quis ita, ff. de verbis. oblig. cap. cum dilecta 22. de rescript. Multa in eam rem concessit Sebast. Medices tom. 2. titul. de reg. jur. reg. 7. & plures omittimus consulto. Erat intelligenter omnes Hispanos Doctores allegatos sup. n. 11. ut dum dicunt ordinem datum in d. l. à Divo Pio, §. In venditione, esse de forma substantiali executionis, expiatoria juxta jus Castellæ, non juxta jus commune.

28

Præterea in d. l. 19. statut, ut si executio fiat in rebus mobilibus, subhaftatio fiat per nundinam, seu novem dies, factis tribus proclamabus, seu præconis de tribuo in triduum. Si vero executio fiat in rebus soli, subhaftatio duret per tres nundinas, seu dies viginti septem, factis item tribus proclamabus, à novenio in novenium, seu de nundina in nundinam. Si vero executio fiat pro debitis fiscalibus, tria præconia celebrantur pro bonis mobilibus exercitus spatio trium dierum, pro stabilibus exercitus spatio novem dierum dumtaxat, ut statut. l. 18. tit. 6. lib. 9. recopil. & notat Paz in prax. 1. tom. 4. part. cap. 2. n. 40. & 41. Et fortassis horum proclamatum solennitas, & ritus tripla divisione partitus ortum habuit ex his, quæ adnotavit Hugo Donellus tract. de pignor. cap. 10. Quorum proclamatum termino elapo, seu unius nundina, sive trium, quæ sunt spatium subhaftationis, & præconiorum, citandum est reus ad ultimam sententiam addictionis, Remate vocant Hispani. Hæc autem citatione debet esse personalis, Si pudere se avido, id est, si reperi potest, si non abfit à loco, vel latiter, sed sui copiam faciat. Si vero non reperiatur in domo, & Civitate, quia sit absens,

SUMMA DISPUTATIONIS SECUNDÆ.

- 1 D Eclaratur titulus apposto exemplo. Pecuniam non venditur, neque subhaftatur, ib.
- 2 Pecuniam captam pro re judicata statim esse creditoris tradendam in solutionem crediti.
- 3 Pecuniam pro pignore esse capiendam, cum inveniatur apud debitorem.
- 4 Capta pecunia distinguuntur duo casus, & quid in primo servetur de stylo Tribunalium Neapolitanorum.
- 5 Cum non præcessit citatione debitoris, antequam pecunia capiatur pro pignore, potest debitör se opponere executioni, & allegare exceptions adversus executionem, & debet audiri.
- 6 Leges loquentes de forma executionis, non loquuntur de executione facta in pecunia.

DISPUTATIO II.

Quomodo sit perficienda executio facta in pecunia?

P Onamus, debitorem condonatum ad solvendum creditori certam pecunia quantitatem, ut centum ducatorum, sententiamque transire in rem judicata, expediti litteras executoriales, & apparitorum cum mittitur ad capienda pignora ad dominum debitoris, inventre in arca predictam quantitatem centum ducatorum, aut dum creditor querit ex quo sibi satisfiat, repertire in Banco depositari predictam quantitatem, vel sui debitoris, vel illi solvendam, quoniam modo sit executio? Nam hic venditio facienda non est. Quis enim vident unquam vendi pecuniam, ut ex ejus pretio satisfiat creditori? Quod si cessat venditio, cessat quoque debet subhaftatio, cum cessante fine cessent ea, quæ sunt ad finem, leg. oratio 16. ff. de sponsalib. Zafus in leg. cui jurisdictionis, num. 3. ff. de jurisdati. omn. iudic. Tiraquellus tract. de cessante causa, limitatione 1. ex num. 1. Everardus in locis legalibus, loco 80. à cessatione rationis ex n. 4. & loco 82. à contrario sensu, num. 19. & loco 128. à destructione consequenti ad destructionem antecedentis, ex n. 3. Claudio Cantuarius in topicis legalibus, in loco a causa Petrus And. Gaminus in dialectica legali, loco à causa fin. Anguanus de legibus lib. 3. controv. 9. Et deducitur ex Arifot. lib. 1. de generatione cap. 5. alias cap. 7. textu 55. ubi ait, obtento fine cesare media, ac per consequens & subhaftatio, que ad venditionem, & venditio, que ad habendum pecuniam ordinantur, cessare debent, ubi adest pecunia numerata. Ex quo fit, ut in hoc casu non possit servari forma executionis, quam tam de jure communi, quam Regio Neapolitano, & Castellano, servandam dinximus disput. preced. Et cum hic casus possit esse frequenter, nullus, quem viderim ex Doctoribus Hispanis agentibus copiosissime de executione, de illo tractavit, & raro apud ceteros invenitur commemoratus, cum tam Ulpianus illius meminicit in d. l. Divo Pio, §. Sed & si pecunia, & §. præterea pecuniam, ff. de re iudic.

Tandem non reperto empto pignorum licitatorum, neque creditore volente licitari per se, neque per interpositam personam, neque adjudicari sibi pignora pro certo pretio in satisfactionem sui crediti, si malit ipse creditor, mittitur in possessionem bonorum debitoris captorum pro causa iudicati, ut diximus supra n. 18, quæ praxis in patria mea Baeca est usitissima, quæ sapissimum ego usus sum, dum ibi exercui munus iudicari.

Si vero debitor facta allegatione legitimarum exceptionum, cum se opponit executioni, eas probat intra decadum, iudex pronuntiat sententiam absolutionis, qua iudet restitu reo pignora capta in causam executionis libera. Format processum executionis cum omnibus actis, juxta dictam leg. 16. & proxim Castella, Paz in sua practica, 1. tom. 4. part. cap. 7. Monterroso in sua practica tract. 3. de via executiva, ejusque partes minutum recensit, Hævia Volano in Curia Philipp. 2. par. per 28. ss. & Villadiego instrut. politica cap. 2. per totum, novissime Richardus Manudictionum ad proxim. part. 2. Hac forma sit executio tam de jure communi, quam de jure Castellæ, & Neapolis.

Illi est certum, pecuniam inventam in domo debito, ris in arca reclusam, aut apud argentario, seu Bancum, aut apud alium quemdam depositam, aut destinatam, ut solvatur debitori condonato, capiendam esse propigne judiciali, antequam convertatur in rem judicata, & creditori solvatur ad extinguendum debitum, d. l. Divo Pio, d. §. Sed eti pecuniam, §. pecuniam quoque ubi notat Bartol. & Angelus Cuman. ibid. in §. Sic quoque in